

Giải pháp tăng cường giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh

Tông Hải Nguyên*

*ThS. Trường Đại học Tây Bắc

Received: 16/12/2023; Accepted: 26/12/2023; Published: 05/01/2024

Abstract: Educating political ideology, ethics, and lifestyle for cadres, party members, and the masses, especially the younger generation of students according to Ho Chi Minh's ideology, ethics, and style, is the task. extremely important politics of the entire political system, the education sector and the system of educational and training institutions, including Tay Bac University. On that basis, the article researches and explores the position, role, and importance of educating Ho Chi Minh's ideology, ethics, and style. Proposing a number of solutions that contribute to further enhancing the effectiveness of educating political ideology, ethics, and lifestyle according to Ho Chi Minh's ideology, ethics, and style for students at Tay Bac University during the period. next time.

Keywords: Ideology, ethics, lifestyle, Ho Chi Minh, Tay Bac University

1. Mở đầu

Chủ tịch Hồ Chí Minh anh hùng giải phóng dân tộc, danh nhân văn hóa thế giới. Người đã tìm ra con đường đấu tranh giải phóng dân tộc. Đó là con đường cách mạng vô sản, lãnh đạo toàn thể dân tộc Việt Nam đứng lên đấu tranh giải phóng dân tộc, giành độc lập, tự do, hòa bình, thống nhất, đưa Việt Nam đi theo con đường chủ nghĩa xã hội, xây dựng Nhà nước của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân. Tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là tài sản vô cùng quý giá của toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta. Trong Điều văn truy điệu Chủ tịch Hồ Chí Minh của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam năm 1969, Tổng Bí thư Lê Duẩn viết: “Dân tộc ta, nhân dân ta, non sông đất nước ta đã sinh ra Hồ Chủ tịch, người anh hùng dân tộc vĩ đại, và chính Người đã làm rạng rỡ dân tộc ta, nhân dân ta và non sông đất nước ta”[8 ; tr.627]. Đặc biệt là trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa hiện nay. Trong văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng khẳng định: “Trong những năm tới phải đặc biệt coi trọng và đẩy mạnh hơn nữa xây dựng, chỉnh đốn Đảng toàn diện về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ... Kiên định và không ngừng vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh phù hợp với thực tiễn Việt Nam trong từng giai đoạn. Kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Kiên định đường lối

đổi mới vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”[1; tr.180]. Do đó, việc tăng cường công tác giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh cho thế hệ trẻ học sinh, sinh viên - những chủ nhân tương lai của đất nước, trong đó có sinh viên trường Đại học Tây Bắc là hết sức cần thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vị trí, vai trò, tầm quan trọng của việc giáo dục tư tưởng, đạo đức phong cách Hồ Chí Minh

Trong sự nghiệp cách mạng đấu tranh giải phóng dân tộc cũng như trong sự nghiệp đổi mới đất nước, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, Đảng ta luôn xác định tư tưởng, đạo đức phong cách Hồ Chí Minh cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin trở thành nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta. Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ IX của Đảng năm 2001 lần đầu tiên đưa ra khái niệm tư tưởng Hồ Chí Minh; trong đó khẳng định: “Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, là kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta...”[9]. Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng năm 2006 tái khẳng định: “Sự nghiệp cách mạng của Đảng và của nhân dân ta 76 năm qua đã khẳng định rằng, tư tưởng vĩ đại của Người cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin mãi mãi là nền tảng tư tưởng,

kim chỉ nam cho hành động của Đảng và cách mạng Việt Nam, là tài sản tinh thần vô giá của Đảng và dân tộc ta”.[9]

2.2. Giải pháp tăng cường giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc

Trường Đại học Tây Bắc được thành lập theo Quyết định số 39/2001/QĐ-TTg ngày 23/03/2001 của Thủ tướng Chính phủ trên cơ sở Trường Cao đẳng Sư phạm Tây Bắc, tiền thân là Trường Sư phạm cấp 2 đặt tại khu Tự trị Thái Mèo được thành lập từ năm 1960. Trường Đại học Tây Bắc có nhiệm vụ đào tạo nguồn nhân lực có trình độ đại học và sau đại học; bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho cán bộ, công chức; nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ, triển khai các dịch vụ kỹ thuật phục vụ phát triển kinh tế - xã hội vùng Tây Bắc. Nhằm tiếp tục đẩy mạnh có hiệu quả hơn nữa công tác giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh cần tập trung thực hiện tốt một số giải pháp sau:

Một là, Đảng ủy, Hội đồng trường, Ban giám hiệu, lãnh đạo các khoa, phòng chức năng, các trung tâm, đặc biệt là Phòng Công tác Chính trị - Quản lý người học Công tác Chính trị - Quản lý người học, Phòng Tổ chức - Hành chính, Phòng Đào tạo, Phòng Khoa học Công nghệ và Hợp tác Quốc tế, Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên trường Đại học Tây Bắc, Khoa Khoa học Tự nhiên - Công nghệ; Khoa Khoa học Xã hội; Khoa Cơ sở; Khoa Kinh tế; Khoa Nông Lâm; Khoa Tiểu học - Mầm non; Khoa Khoa học Sức khỏe; Trung tâm Nghiên cứu Văn hóa các dân tộc Tây Bắc; Trung tâm Thông tin - Thư viện, Trung tâm Tin học - Ngoại ngữ; Trung tâm Nghiên cứu Đa dạng sinh học và Môi trường; Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển các sản phẩm khoa học công nghệ; Trung tâm thúc đẩy khởi sự, khởi nghiệp kinh doanh và thu hút đầu tư vùng dân tộc thiểu số; Trung tâm Đào tạo và Dịch vụ kinh tế; Trung tâm Nông nghiệp bền vững; Trung tâm Phát triển Du lịch Tây Bắc... cần tiếp tục làm tốt hơn nữa công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức cho cán bộ, giảng viên và sinh viên nhà trường về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của công tác giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo tinh thần Chỉ thị số 42-CT/TW, ngày 24-3-2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng

cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ, giai đoạn 2015-2030”. Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15-5-2016 của Bộ Chính trị khóa XII “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; Nghị quyết số 04-NQ/TW, ngày 30-10-2016, của Hội nghị Trung ương 4 khóa XII, “Về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”.

Hai là, nhà trường cần tiếp tục nghiên cứu, nâng cao chất lượng giảng dạy các môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; đổi mới nội dung, phương pháp giảng dạy, kiểm tra, đánh giá; đa dạng hóa các hình thức học tập, kết hợp giữa lý luận và thực tiễn; ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy; thường xuyên tổ chức các cuộc thi, nói chuyện chuyên đề, semina, các hoạt động ngoại khóa, kể chuyện, xem phim; triển lãm tranh ảnh, ngày hội đọc sách tìm hiểu về cuộc đời, sự nghiệp, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Thông qua đó giúp cho các em có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức cách mạng trong sáng cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, phong cách học tập, làm việc khoa học, dân chủ, giản dị, gần gũi, phát huy truyền thống yêu nước và chủ nghĩa anh hùng cách mạng; củng cố niềm tin cho thế hệ trẻ, kiên định mục tiêu, lý tưởng của Đảng, và Bác Hồ đã lựa chọn đó là con đường cách mạng vô sản, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Theo tinh thần Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã xác định: “Chú trọng hơn giáo dục đạo đức, năng lực sáng tạo và các giá trị cốt lõi, nhất là giáo dục tinh thần yêu nước, tự hào, tự tôn dân tộc, khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Gắn giáo dục tri thức, đạo đức, thẩm mỹ, kỹ năng sống với giáo dục thể chất, nâng cao tầm vóc con người Việt Nam”[1; tr.136-137].

Ba là, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội sinh viên Trường Đại học Tây Bắc cần tiếp tục phát huy hơn nữa tinh thần xung kích, hăng hái đi đầu trong các phong trào như sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh từng căn dặn: “Đoàn Thanh niên phải là cánh tay đắc lực của Đảng trong việc tổ chức và giáo dục thế hệ thanh niên và nhi đồng thành những chiến sĩ tuyệt đối trung thành với sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản”[6, r.420]. Tập hợp, đoàn kết, lãnh đạo các bạn đoàn viên, thanh niên trong nhà trường thực hiện thắng lợi cuộc vận

động học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với các phong trào “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo” và “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc” “Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp”; chương trình “Giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh niên, thiếu niên và nhi đồng trên không gian mạng giai đoạn 2022-2023”; tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục kiến thức pháp luật, phòng chống các tệ nạn xã hội trong nhà trường; tích cực thực hiện phong trào thanh niên tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng; tổ chức các hoạt động bảo vệ môi trường ứng phó với biến đổi khí hậu; chương trình tình nguyện mùa đông, xuân tình nguyện, chương trình hiến máu tình nguyện, tiếp sức mùa thi, chiến dịch thanh niên tình nguyện hè; sinh viên 5 tốt; chương trình thanh niên khởi nghiệp, sáng tạo; thúc đẩy nghiên cứu khoa học, chuyển đổi số... Những kết quả đạt được trong năm học 2023 của đoàn viên, thanh niên nhà trường là hết sức tích cực cần tiếp tục được phát huy hơn nữa trong thời gian tới: “Năm 2023, Đoàn viên thanh niên Trường Đại học Tây Bắc tham gia cuộc thi dự án khởi nghiệp thanh niên nông thôn với 2 dự án khởi nghiệp là: Dự án ứng dụng nông sản Việt và dự án Nét đẹp văn hóa dân tộc Thái – Quỳnh Nhai đạt kết quả cao. Trong năm 2023, các liên chi đoàn đã tổ chức hơn 350 buổi lao động tình nguyện, ngày thứ bảy tình nguyện, chủ nhật xanh với hơn 11.000 lượt đoàn viên tham gia. Triển khai một đội hình thu nhặt rác thải nhựa, tham gia vệ sinh môi trường với sự tham gia của trên 2000 lượt đoàn viên thanh niên”[3; tr.4].

Bốn là, nhà trường cần tiếp tục làm tốt công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức cho sinh viên trong việc bảo vệ và phát huy giá trị tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, có bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên quyết đấu tranh chống lại các luận điệu xuyên tạc, bôi nhọ, sai sự thật về cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, xuyên tạc chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, âm mưu chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc, phá hoại Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa của các thế lực thù địch. Hiện nay, lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo, nhân quyền, các thế lực thù địch, phản động đang ra sức hoạt động, lợi dụng sự thiếu hiểu biết của một bộ phận đồng bào dân tộc, các bạn trẻ là học sinh, sinh viên để tuyên truyền, lôi kéo, dụ dỗ, mua chuộc thực hiện các hành vi vi phạm pháp luật, chống phá Đảng, Nhà nước, truyền đạo lạ trái pháp luật, âm mưu thành lập Nhà

nước tự trị riêng tại khu vực Tây Bắc, kích động, chia rẽ, gây mất đoàn kết, mất an ninh trật tự tại khu vực biên giới giữa các tỉnh Tây Bắc của Việt Nam và các tỉnh Bắc Lào. Do đó, nhà trường cần trang bị cho các em kiến thức, tư tưởng chính trị vững vàng, đạo đức và lý tưởng cách mạng, phát huy truyền thống yêu nước, đoàn kết, tương thân tương ái và chủ nghĩa anh hùng cách mạng theo tấm gương, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh làm thất bại mọi âm mưu chống phá, chia rẽ của các thế lực thù địch, bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; phát huy truyền thống đoàn kết quốc tế, trong sáng, thủy chung, bảo vệ an ninh biên giới giữa hai nước Việt Nam - Lào.

Năm là, nhà trường cần có cơ chế, chính sách, khuyến khích, tạo môi trường, điều kiện thuận lợi cho các bạn sinh viên được học tập, tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu theo theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Đồng thời cần làm tốt công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong quá trình học tập, rèn luyện, tu dưỡng của sinh viên. Trên cơ sở đó, tiến hành tổng kết, đánh giá, rút kinh nghiệm, có hình thức biểu dương, khen thưởng, động viên kịp thời những điển hình tiêu biểu trong học tập và làm theo tấm gương, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Từ đó, nhân rộng, lan tỏa sâu rộng hơn nữa cuộc vận động học tập và làm theo tấm gương, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong toàn trường. Đồng thời phát hiện, ngăn chặn kịp thời các trường hợp có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, vi phạm pháp luật trong sinh viên. Từ đó có biện pháp điều chỉnh, tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức cho các em, tích cực học tập, rèn luyện, phấn đấu học tập và làm theo tấm gương, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trở thành công dân đủ đức, đủ tài góp phần xây dựng và phát triển đất nước.

Sáu là, nhà trường, trong đó nòng cốt là Đảng ủy, Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên, Phòng Công tác Chính trị - Quản lý người học, Trung tâm giáo dục quốc an ninh sinh viên Tây Bắc cần tiếp tục làm tốt hơn nữa công tác tuyên truyền, giáo dục, khơi dậy và phát huy mạnh mẽ hơn nữa truyền thống yêu nước, đoàn kết, tinh thần xung kích, hăng hái đi đầu, tích cực, chủ động, năng động, sáng tạo của đoàn viên, thanh niên, sinh viên Trường Đại học Tây Bắc trong học tập và làm theo tấm gương, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, trở thành những chiến sĩ tiên phong trong học tập, nghiên cứu khoa học,